

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และได้ให้การสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยรัฐบาลมีนโยบายหลักในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคตามนโยบายรัฐบาล ส่งเสริมและพัฒนากิจการดำเนินงานด้านการตลาดเชิงรุก การเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อเร่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งกำหนดจุดขายของประเทศไทย (Positioning Thailand) ให้มีความชัดเจน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ ในการส่งเสริมและพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อร่วมกันจัดอุปสรรคทางการท่องเที่ยว และเป็นหนทางก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย นอกจากนี้ยังมุ่งพัฒนาองค์กร ระบบบริหารจัดการ และเสริมสร้างบุคลากรให้มีทักษะและขีดความสามารถทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการขับเคลื่อน (Driving Force) ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีศักยภาพทางการแข่งขันระดับนานาชาติ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล รวมทั้งพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรในบทบาทเชิงวิชาการและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตลาด นอกจากนี้รัฐบาลได้มีนโยบายเร่งรัดพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (E-TOURISM) เพื่อรองรับการทำธุรกรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการดำเนินการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการดำเนินงานด้านการตลาดด้วยระบบสารสนเทศ โดยมีกลไกในการควบคุมและป้องกันเพื่อเป็นหลักประกันในการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น (นโยบายการท่องเที่ยวรัฐบาล, 2555)

จากการดำเนินงานตามนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ผ่านมา ทำให้ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากและมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นซึ่งถือเป็นรายได้หลักของประเทศ โดยปี พ.ศ. 2555 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 22.3 ล้านคน อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.98 เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา คือปี พ.ศ. 2554 มีจำนวนนักท่องเที่ยว จำนวน 19.23 ล้านคน (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2556) โดยปรับตัวดีขึ้นทุกกลุ่มตลาดทั้งทางด้านจำนวนนักท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทย ดังจะเห็นได้ว่า ผลการสรุปของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2555 พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างพอเพียง จากปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 10,799,067 คน ปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 14,464,228 คน และในปี พ.ศ. 2555 เพิ่มขึ้นเป็น 22,353,903 คน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากรายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว พบว่ามีการเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน เช่น ปี พ.ศ. 2545 การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศถึง 323,484 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 547,782 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2555 รายได้จากการท่องเที่ยวที่ได้รับเป็นจำนวนถึง 983,928 ล้านบาท (ดังปรากฏในตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยตั้งแต่ปี 2545 - 2555

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	รายได้ (ล้านบาท)
2545	10,799,067	323,484
2546	10,004,453	309,269
2547	11,650,703	384,360
2548	11,516,936	400,000
2549	13,821,802	468,000
2550	14,464,228	547,782
2551	14,584,220	574,521
2552	14,149,841	510,255
2553	15,936,400	592,795
2554	19,230,470	776,217
2555	22,353,903	983,928

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2545 – 2555)

สำหรับภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยถือได้ว่าเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากและมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง สภาพอากาศที่หนาวเย็น เนื่องจากมีความได้เปรียบทางด้านภูมิประเทศและธรรมชาติ เช่น ภูเขาที่สวยงามและสลับซับซ้อน วัฒนธรรมล้านนา ความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์กระจายทั่วไป ถือเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวหลังไหลเข้ามาเยี่ยมเยือนภาคเหนืออย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะการมีเส้นทางคมนาคมในอนาคที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และพร้อมที่จะพัฒนาโดยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคประเทศลุ่มแม่น้ำโขงได้

จังหวัดเชียงใหม่ ถือเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคเหนือ ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อไปยังจังหวัดอื่นๆ ในภาคเหนือตอนบน และสามารถเชื่อมต่อไปยังหลวงพระบาง ของ สปป. ลาว สามเหลี่ยมทองคำ และประเทศพม่าได้ พื้นที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน หลักคือ 1) แหล่งท่องเที่ยวในตัวเมือง จุดเด่นคือวัดพระธาตุดอยสุเทพ ถนนคนเดิน ในท่าบazaar ถนนวัวลาย อุทยานหลวงราชพฤกษ์ เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี 2) แหล่งท่องเที่ยวทางทิศเหนือ ประกอบด้วย ปางช้าง น้ำตกแม่สา สวนกล้วยไม้ ถ้ำเชียงดาว 3) แหล่งท่องเที่ยวทางทิศตะวันออก เป็นแหล่งซื้อสินค้าที่ระลึก เช่น รมบ่อสร้าง เรืองเงิน ผ้าไหม อัญมณี เครื่องหนัง 4) แหล่งท่องเที่ยวทางทิศใต้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ได้แก่ ดอยอินทนนท์ น้ำตกแม่กลาง น้ำตกแม่ยะ นอกจากนี้สามารถซื้อของที่ระลึก เช่น ผ้าฝ้ายทอมือจอมทอง ผ้าฝ้ายดินจกแม่แจ่ม และไม้แกะสลักบ้านถวายเป็นต้น จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2553 พบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น หากเทียบกับปี พ.ศ. 2552 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.07 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวจากทางภาครัฐ นอกจากนี้ความสวยงามของธรรมชาติ และประเพณีศิลปวัฒนธรรม เป็นตัวกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ รายได้ทั้งหมดที่เกิดจากการท่องเที่ยวภายในจังหวัดเชียงใหม่เท่ากับ 39,507.03 ล้านบาท จากผลการศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ นักธุรกิจ และสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาจากภาคกลาง และกรุงเทพฯ เป็นหลัก ประมาณร้อยละ 70 และเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มาจากทวีปยุโรปและเอเชีย ประมาณร้อยละ 30 เอกลักษณ์สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ได้แก่ วัฒนธรรม หรือ วิถีชีวิตล้านนา และธรรมชาติ แบบ Soft Adventure เช่น ล่องแพ ปีนเขา แหล่งท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ พระธาตุดอยสุเทพ ดอยอินทนนท์ ถนนคนเดิน ในท่าบazaar ร้านอาหารแบบล้านนา บ้านถวาย อุทยานหลวงราชพฤกษ์ สวนสัตว์เชียงใหม่ เป็นต้น (ศูนย์เตือนภัยธุรกิจภาคเหนือ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555)

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญสถานที่หนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากตั้งแต่มีการเปิดให้บริการมา หลังจากที่ใช้เป็นสถานที่จัดงานมหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ วันที่ 3 มิถุนายน 2551 เห็นชอบให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เป็นผู้บริหารจัดการการใช้ประโยชน์สวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 และรองรับกิจกรรมพืชสวนโลกในระยะยาวและก่อนการส่งมอบอย่างเป็นทางการรัฐบาลได้มีพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2552 ระบุให้ สถาบันมีการกิจในการ “จัดแสดงนิทรรศการด้านการเกษตร ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และด้านอื่นๆ ดำเนินการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนทางด้านการเกษตรและวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรและการอนุรักษ์พันธุ์พืช อันเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน” (พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 2), 2552)

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้ดำเนินการให้บริการนักท่องเที่ยวในการเข้าชมสวนและดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสวน รวมทั้งจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2554 ซึ่งเป็นการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกฯ ครั้งที่ 2 โดยจัดขึ้นระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2554 – 14 มีนาคม 2555 จากการจัดงานดังกล่าวมีผู้เข้าชมงาน จำนวน 2,237,444 คน มีรายได้สุทธิ 230,211,126.25 บาท (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2555) นอกจากนี้ ในการดำเนินงานของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้มีการบริหารจัดการด้านการให้บริการนักท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์อย่างชัดเจน โดยมีตัวชี้วัดในการดำเนินงาน คือ ผู้ที่มาใช้บริการในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ต้องได้รับความพึงพอใจไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90 จำนวนผู้เข้ามาเรียนรู้และนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ของทุกปี และรายได้ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ของทุกปี (สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน), 2555)

อุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ให้บริการนักท่องเที่ยวในหลาย ๆ ด้าน ประกอบด้วย (1) การเป็นสวนสวยเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมไม้ดอกไม้ประดับและการจัดสวนในรูปแบบต่างๆ (2) การเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์การเกษตรและความหลากหลายของพรรณไม้ และ (3) การเป็นแหล่งเรียนรู้พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งจากการบริหารจัดการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ในช่วงที่ผ่านมาได้มีเป้าหมายหลักที่สำคัญโดยทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจสูงสุดในการเข้ามาใช้บริการในด้านต่าง ๆ และสามารถทำให้นักท่องเที่ยว รวมถึงผู้เข้ามาใช้บริการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ออก

ไปสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จึงมีระบบการบริหารจัดการและมีแผนการปฏิบัติงาน รวมทั้งแผนการจัดกิจกรรมประจำปี เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจนและได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว

ผลการดำเนินงานของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2555 พบว่า บรรลุเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ในทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นด้านจำนวนนักท่องเที่ยว ด้านการเพิ่มชนิดพันธุ์ไม้ การเป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชน การให้ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการและการจัดกิจกรรมในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ยกเว้น ด้านการจัดหารายได้ต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย ดังรายละเอียดในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 ผลการดำเนินงานที่สำคัญในด้านต่างๆ ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553 – 2555) ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์

ผลการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลงาน	คิดเป็นร้อยละ
การเพิ่มชนิดพันธุ์ไม้ • ปี 2553 • ปี 2554 • ปี 2555	1,500 ชนิด 2,000 ชนิด 2,700 ชนิด	1,507 ชนิด 2,661 ชนิด 2,762 ชนิด	100.46 133.05 102.30
จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น • ปี 2553 • ปี 2554 (ค.ศ.53-ค.ศ.54) • ปี 2555 - ช่วงงานพืชสวนโลกฯ - หลังงานพืชสวนโลกฯ (6 เม.ย. – 30 ก.ย.55)	270,000 คน 350,000 คน 2,000,000 คน 108,000 คน	375,360 คน 671,308 คน 2,237,444 คน 145,478 คน	139.02 191.80 111.87 134.71
จำนวนประชาชนที่ได้รับการเรียนรู้ • ปี 2553 • ปี 2554 • ปี 2555 (6 เม.ย. 55 – 30 ก.ย. 55)	400 คน 5,700 คน 3,270 คน	921 คน 18,949 คน 5,454 คน	230.25 332.43 166.79
มีหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการและจัดกิจกรรมในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ (ปี 2553)	12 หน่วยงาน	64 หน่วยงาน	533.33

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

ผลการดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผลงาน	คิดเป็นร้อยละ
สามารถหารายได้			
• ปี 2553	10,000,000 บาท	15,587,099.68 บาท	155.87
• ปี 2554 (1 ต.ค. 53 - 31 ส.ค. 54)	18,000,000 บาท	29,958,167.27 บาท	166.43
• ปี 2555			
- ช่วงงานพืชสวนโลกฯ			
- หลังงานพืชสวนโลกฯ	280,000,000 บาท	230,211,126.25 บาท	82.22
(6 เม.ย. – 30 ก.ย.55)	15,000,000 บาท	14,757,849.01 บาท	98.39

ที่มา : อุทยานหลวงราชพฤกษ์ (2555)

จากผลการดำเนินงานของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ในตารางที่ 1.2 แสดงให้เห็นได้ว่า อุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างมาก ดังจะเห็นจากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากปี พ.ศ. 2553 มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชม จำนวน 375,360 คน ปี พ.ศ. 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 671,308 คน และปี พ.ศ. 2555 มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมถึง 2,237,444 คน ในช่วงงานมหกรรมพืชสวนโลกฯ ครั้งที่ 2 และหลังจากงานมหกรรมพืชสวนโลกฯ ครั้งที่ 2 จำนวน 145,478 คน จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าเพราะเหตุใด จึงมีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาท่องเที่ยวในอุทยานหลวงราชพฤกษ์แห่งนี้ ผู้เข้ามาท่องเที่ยวเยี่ยมชมอุทยานหลวงราชพฤกษ์มีความคิดเห็นอย่างไรต่อคุณภาพการให้บริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ตลอดจนศึกษาถึงรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์จัดขึ้น เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว อีกทั้งต้องการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ที่ผ่านมา

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่มีลักษณะอย่างไร

1.2.2 อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่มีการจัดกิจกรรมประเภทใด เพื่อให้บริการประชาชนบ้าง

1.2.3 นักท่องเที่ยวที่เข้าไปใช้บริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับบริการที่มีคุณภาพหรือไม่ ระดับใด

1.2.4 ในการจัดการด้านบริการให้กับประชาชนของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหา อุปสรรคหรือไม่ อย่างไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.3.1 เพื่อศึกษารูปแบบและกิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

1.3.2 เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

1.3.3 เพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดบริการการท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

1.4.1 นักท่องเที่ยวที่เข้าไปใช้บริการในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ได้รับการบริการที่มีคุณภาพระดับสูง

1.4.2 นักท่องเที่ยวที่เข้าไปใช้บริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์พบปัญหาและอุปสรรคด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่จอดรถ ห้องน้ำ ร้านอาหาร ระบบการสื่อสาร ฯลฯ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิเคราะห์คุณภาพในการให้บริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้

1.5.1 ทำให้ทราบถึงรูปแบบและกิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ต่อไปในอนาคต

1.5.2 ทำให้ทราบถึงคุณภาพในการให้บริการนักท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

1.5.3 สามารถนำปัญหา ข้อเสนอแนะ จากการศึกษาเสนอต่อผู้บริหารของอุทยานหลวงราชพฤกษ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและแก้ไขปรับปรุงการให้บริการต่อไป

1.6 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา ได้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านประชากร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.6.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาในพื้นที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ตำบลแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ครอบคลุมพื้นที่ 468 ไร่ 3 งาน 10 ตารางวา

1.6.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ รวมทั้งศึกษาคุณภาพการให้บริการนักท่องเที่ยวต่อการเข้ามาใช้บริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยศึกษาข้อมูลจากเจ้าหน้าที่และระบบการให้บริการ รวมทั้งผู้มารับบริการในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ นอกจากนี้ยังศึกษาจากแผนงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว รายงานผลการดำเนินงานของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ และศึกษากระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์

1.6.3 ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการให้บริการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ การสร้างสิ่งดึงดูด และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวของอุทยานหลวงราชพฤกษ์
- 2) นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยการแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยว จำนวน 325 คน เป็นการสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการให้บริการด้านการท่องเที่ยว คุณภาพในการให้บริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ระดับความพึงพอใจของกิจกรรมที่จัด ระดับความเพียงพอและเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นต่ออุทยานหลวงราชพฤกษ์

1.7 นิยามศัพท์

1.7.1 อุทยานหลวงราชพฤกษ์ หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญสถานที่หนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่ตำบลแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และเดิมเคยเป็นสถานที่จัดงานมหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 (ครั้งที่ 1) และต่อมาได้เป็นสถานที่จัดงานมหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2554 (ครั้งที่ 2) ปัจจุบันอุทยานหลวงราชพฤกษ์อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

1.7.2 การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่น ซึ่งมีใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็นการเยือนชั่วคราว โดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหารายได้

1.7.3 นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พักแรมของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์ใดๆก็ตามที่มีใช้การไปประกอบอาชีพ หรือหารายได้

1.7.4 การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านั้นยังคงต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้ว การจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทาง และประสบความสำเร็จ

1.7.5 การบริการ หมายถึง การปฏิบัติรับใช้ การให้ความสะดวกในด้านต่างๆ ซึ่งอุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้มีการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมเพื่อให้บริการด้านการท่องเที่ยว การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น รถพ่วง นำชมสวน ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม รวมทั้งการจัดทำแหล่งให้ข้อมูลและแจ้งข่าวสาร การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ผ่านเว็บไซต์ ป้ายบิลบอร์ด แผ่นพับ เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved